

Osvrti i kritike

M. N. Drobyševa, *Dalmatinsko-Dubrovničkoe Vozroždenie: tvorčestvo Marina Držića*. Sankt Peterburg: Izdatelstvo S.-Petersburgskogo universiteta, 2006., 212 str.

Ruska povjesničarka književnosti, docentica na Katedri za povijest strane književnosti Filološkog fakulteta u Sankt Peterburgu, napisala je monografiju o dubrovačkom i dalmatinskom preporodu i o Marinu Držiću kao njegovu najistaknutijem predstavniku. U knjizi su savjesno obrađeni povijesni preduvjeti i značajke dubrovačke i dalmatinske renesanse, politički položaj Republike u međunarodnom kontekstu, njezin društveni ustroj.

Knjiga je podijeljena u tri međusobno povezane cjeline.

U prvome dijelu uvodno se govori o humanističkom duhu i procvatu dubrovačke književnosti u doba renesanse i zatim prelazi na iscrpnu biografiju Marina Držića, njegove veze s Italijom, na njegov književni rad i politički angažman u tzv. urotničkim pismima Cosimu Mediciju.

U drugome dijelu opet je prvo uvodno izložena šira slika književnog, posebno dramskog, i umjetničkog stvaralaštva u Dubrovniku i Dalmaciji na početku XVI. stoljeća. Zatim slijedi analiza crkvenih drama *Uskrsnuće Isukrstovo*, *Posvetilište Abrahamovo* i nedovršene mitološke drame *Orfej* Mavra Vetranovića, a nakon toga analiza Držićevih pastorala *Tirena*, *Venera* i *Adonis* i *Grižula*.

Treći dio autorica je posvetila pomnoj analizi komedije *Dundo Maroje*, s tim da je prethodno Marina Držića, njegov komediografski rad i ovo njegovo djelo stavila u kontekst cjelokupne dubrovačke dramske književnosti toga doba i njezinih veza s talijanskom književnošću.

Kao još jedan naslov u bogatoj bibliografiji o Marinu Držiću, ovu monografiju izdvaja to što je u središte svog istraživačkog zanimanja Drobyševa stavila slavenske korijene dubrovačke i dalmatinske renesanse i sagledala ju u svjetlu

slavenske duhovnosti, ne zaboravljajući pritom talijanske veze i utjecaje. Sustavno izloživši ocjene preuzete iz raznih izvora, autorica preko njih izvlači svoje, ponekad neobične zaključke. Primjerice, prilično je neobična usporedba Marina Držića s Françoisom Villonom. Iako u Držićevu životu nema, kako kaže, "kriminalnih elemenata" kao u Villonovu, ovu dvojicu pjesnika po njezinu mišljenju povezuju slična sudbina i bogomdani dar.

Pisana sigurnom rukom vrsna i disciplinirana znanstvenika, ova monografija predstavlja značajan doprinos književnoj povijesti, zanimljiv ponajviše ruskim povjesničarima.

Mihaela Vekarić

Lukrecija Bogašinić, *Djela* (priredila Lahorka Plejić Poje). Zadar: Thema, 2007., 212 str.

Iako je starija hrvatska književna historiografija uglavnom zaobilazila dubrovačku ranonovovjekovnu pjesnikinju Lukreciju Bogašinić, Lahorka Plejić Poje, priređivačica djela Lukrecije Bogašinić, bila je na taj posao potaknuta prije svega činjenicom da je suvremenim književnim povjesničarima nezanimljiva književnica pobuđivala solidan interes kod onodobne čitateljske publike, jer je njezino pjesničko djelo ostalo sačuvano do danas u čak četrdeset šest prijepisa. Nisu svi od tih prijepisa cjeloviti niti se za ijedan može potvrditi da je autograf pjesnikinje, no sudeći po činjenici da su njezini pjesnički uraci prepisivani zajedno s djelima uglednih pisaca kao što su Ivan Gundulić, Junije Palmotić, Ivan Bunić Vučić, Petar Kanavelić, njeno pjesništvo smatrano je među suvremenima, bolje reći među suvremenicama, zanimljivom, važnom i poticajnom literaturom.

Lukrecija Bogašinić (1710-1784) potječe iz ugledne dubrovačke građanske obitelji. Djed Petar Bogašinić bio je također pjesnik. Udala se tek sa četrdeset tri godine za trgovca Šimuna Budmanija, s kojim je proživjela samo deset godina. Njezin portret bio se sačuvao u obitelji